

STOP NASILJU

ŠIRIMO LJUBAV, NE MRŽNJU!

Pojmovnik o nasilju

NASILJE

- namjerno korištenje fizičke snage i moći prijetnjom ili akcijom prema samome sebi, prema drugoj osobi, prema grupi ljudi ili čitavoj zajednici, što može rezultirati ili rezultira ozljedom, smrću, psihičkim posljedicama, smetnjama u razvoju ili deprivacijom.

Nasilje je složena, individualna i društvena pojava koja je prisutna u svim područjima ljudskog djelovanja. Događa se na osobnoj razini (npr. samoozljeđivanje), na razini međuljudskih odnosa (npr. vršnjačko nasilje, obiteljsko nasilje) i na razini kolektiva, odnosno zajednice (npr. ekonomska deprivacija).

NASILJE MEĐU DJECOM I MLADIMA

– nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje među djecom i mladima učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnotežan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinca).

NASILNIŠTVO podrazumijeva šest definirajućih činitelja:

- namjera da se nanese ozljeda ili šteta
- intenzitet i trajanje
- moć nasilnika
- ranjivost žrtve
- manjak podrške
- posljedice.

Nasilje može biti:

- individualno
- grupno

Individualno se odnosi na nasilničko ponašanje jednog učenika spram drugog učenika ili više učenika, dok se grupno nasilje odnosi na pojavu nasilničkog ponašanja skupine učenika spram jednog ili više učenika.

FIZIČKO NASILJE

- učenik fizičkim radnjama pokušava uspostaviti nadmoć i kontrolu nad svojom žrtvom. Blisko je povezano s fizičkom snagom zlostavljača, a zbog toga najčešće obuhvaća situacije u kojima stariji učenici zlostavljaju mlade.

Odnosi se namjerno uzrokovani fizički napad kao i pokušaj fizičkog napada u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda

PSIHIČKO I EMOCIONALNO NASILJE

- je prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovodenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

VERBALNO NASILJE

- obuhvaća pisanje i izgovaranje pogrdnih riječi s namjerom da se nekoga povrijedi

RELACIJSKO NASILJE

- vrsta je društvene manipulacije u kojoj nasilnici svojim žrtvama namjerno onemogućuju priključivanje nekoj skupini ili sudjelovanje u njoj širenjem zlonamjernih i lažnih glasina, izmišljenih priča, otkrivanjem tajni i kršenjem povjerenja.

SEKSUALNO NASILJE

- obuhvaća štetne i ponižavajuće radnje ili verbalne izraze koji su ciljano seksualne prirode. Primjeri obuhvaćaju nazivanje seksualnim izrazima, neprimjerene komentare o učenikovo seksualnosti, neprimjereno dodirivanje, a u ekstremnim slučajevima i fizički seksualni napad i uznemiravanje.

PREDRASUDNO NASILJE

- odnosi se na verbalno, emocionalno i/ili fizičko nasilje na temelju predrasuda učenika prema osobama drugih rasa, etničkog podrijetla, vjeroispovijesti, spolne orijentacije, društvene klase, financijskog stanja, invaliditeta te, općenito, prema osobama koje na bilo koji način odstupaju od zlostavljačevih zamišljenih normi.

IIZNUDIVANJE I OŠTEĆIVANJE IMOVINE

- odnosi se na krađu ili uništavanje žrtvinih stvari, npr. krađu žrtvina novca ili uništavanje osobnih predmeta s pomoću prijetnji, a može obuhvaćati i prisiljavanje žrtve na nepoželjna i antisocijalna ponašanja.

ELEKTRONIČKO NASILJE

- obuhvaća nasilje vršnjaka primjenom tehnologije. Primjeri obuhvaćaju slanje prijetećih ili zlonamjernih poruka, širenje glasina i objavljivanje neprimjerenih fotografija na mrežnim stranicama, hakiranje ili izbacivanje žrtve iz društvene mreže.

Prema Konvenciji o pravima djeteta iz 1989. godine dijete označava svaku osobu mlađu od osamnaest godina osim ako se zakonom koji se primjenjuje na dijete granica punoljetnosti ne odredi ranije.

ZAKONSKA REGULATIVA

- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, 2024.
- Konvencija o pravima djeteta
- Akcijski plan za prevenciju nasilja u školama za razdoblje od 2020. do 2024. godine
- Pravilnik o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mjera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima

Dragi roditelji,

važno je da naša djeca znaju kako su njihovi glasovi moćni i da ih treba čuti. Djeca trebaju osjećati sigurnost i podršku.

Potičite svoju djecu da razgovaraju s vama o svemu. Stvarajte okruženje u kojem će se osjećati slobodno izraziti svoje misli i osjećaje bez straha od osude. Podsjetite ih da su hrabri i da nijedna tema nije preteška za razgovor.

Slušajte ih pažljivo, pokažite im da su vaši saveznici i da su njihova iskustva važna. Vaša podrška može biti ključna u njihovom osjećaju sigurnosti i samopouzdanja.

Zajedno možemo stvoriti svijet gdje nijedno dijete ne mora trpjeti nasilje u tišini. Hvala vam što ste svjetionici snage i ljubavi za svoju djecu.

Stručno razvojna služba

